

Forslag

til

Lov om ændring af adoptionsloven.

(Undersøgelse i adoptionsager).

Fremsat den 15. januar 1976 af *justitsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 279 af 7. juni 1972 om adoption som ændret ved lov nr. 623 af 21. december 1972 foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes:

„§ 4 a. Er den, som ønskes adopteret, under 18 år, må adoption kun bevilges, når ansøgeren er godkendt som adoptant, jfr. §§ 25 a og 25 b.

Stk. 2. Godkendelse kræves dog ikke ved adoption af ægtefælles barn eller adoptivbarn eller efter regler fastsat af justitsministeren i tilfælde, hvor der består nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og adoptivbarnet eller dets forældre.“

2. Efter § 25 indsættes:

„§ 25 a. Justitsministeren opretter ved hvert amtskommunalt socialcenter (i København og på Frederiksberg henholdsvis ved magistraten og ved det sociale udvalg) et eller flere samråd, der efter undersøgelse foretaget af socialcentret (magistraten eller det sociale udvalg) afgør, om en ansøger kan godkendes som adoptant, jfr. § 4 a.

Stk. 2. Samrådet består af et medlem med social uddannelse, en jurist og en læge. Det ene medlem skal være medarbejder ved socialcentret (magistraten eller det sociale udvalg).

Stk. 3. Samrådenes medlemmer samt stedfortrædere for disse beskikkes af justitsministeren for indtil 4 år ad gangen.

Stk. 4. Godkendelse som adoptant kan kun meddeles, når der er enighed derom i samrådet. Justitsministeren fastsætter forretningsordenen for samrådene.

Justitsmin. L. A. 1975-41012-7.

§ 25 b. Et samråds afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant kan indbringes for et adoptionsnævn, der oprettes af justitsministeren. Nævnet fører tillige tilsyn med samrådene. Justitsministeren kan henlægge andre opgaver til nævnet.

Stk. 2. Nævnet består af en formand og et antal andre medlemmer. Formanden skal være jurist. I behandlingen af hver klagesag deltager mindst 5 medlemmer, herunder formanden eller et medlem, der opfylder betingelserne for at kunne være formand for nævnet. Nævnets afgørelse træffes ved flertal. Justitsministeren fastsætter forretningsordenen for nævnet.

Stk. 3. Nævnets medlemmer samt stedfortrædere for disse beskikkes af justitsministeren for indtil 4 år ad gangen.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. april 1976.

§ 3.

Sager om godkendelse som adoptant, der verserer ved lovens ikrafttræden, færdigbehandles af samrådene.

Stk. 2. Et afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant, der er meddelt før lovens ikrafttræden, kan påklages til adoptionsnævnet.

Stk. 3. Et afslag meddelt af justitsministeriet i en klagesag kan ikke indbringes for adoptionsnævnet.

§ 4.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

1.

Ved lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand (bistandsloven) § 139, stk. 2, nr. 2, ophæves med virkning fra den 1. april 1976 lov nr. 119 af 15. marts 1939 om mødrehjælpinstitutioner. Som en følge heraf er det påkrævet at tage stilling til den fremtidige løsning af de opgaver i forbindelse med undersøgelse og godkendelse i adoptionssager, som hidtil har påhvilet mødrehjælpen. Det samme gælder som følge af børne- og ungdomsværnenes nedlæggelse den kompetence til at foretage undersøgelse og godkendelse af adoptanter, som hidtil har været tillagt direktoratet for Københavns børne- og ungdomsværn.

Kompetencen til at godkende adoptanter foreslås henlagt til særlige samråd ved de amtskommunale socialcentre (i København ved magistraten og på Frederiksberg ved det sociale udvalg) med rekurs til et centralt adoptionsnævn. Justitsministeriet har samtidig fundet det naturligt i loven at indføje en udtrykkelig bestemmelse om, i hvilke tilfældegrupper adoptionssøgende ikke skal godkendes.

Den kompetence, som hidtil har været tillagt plejehjemsforeningerne under hovedbestyrelsen for De danske Plejehjemsforeninger, er ikke opretholdt i lovforslaget, der tilsigter at opnå den ensartethed i sagsbehandlingen, der følger af, at samme myndighed eller myndigheder af ensartet sagkundskab foretager undersøgelse og godkendelse i alle tilfælde.

2.

Justitsministeriet nedsatte i 1969 et adoptionsudvalg, der i 1971 afgav sin betænkning I om ændring af adoptionsloven (bet. nr. 624/1971). Betænkningens lovudkast blev med enkelte ændringer gennemført ved adoptionslov nr. 279 af 7. juni 1972. I betænkningen tog udvalget forbehold om revision af adoptionslovens § 2 med henblik på at give nærmere regler om gennemførelsen af de undersøgelser, der skal foretages som grundlag for adoption.

Udvalget har nu i betænkning II (nr. 718/1974) om undersøgelse i adoptionssager (juni 1974) udarbejdet et særskilt forslag til en ændret organisation af undersøgelsesarbejdet i adoptionssager. Denne betænkning har dannet grundlag for lovforslaget.

Spørgsmålet om opgavefordelingen på adoptions- og plejefordelingsområdet er endvidere berørt s. 129-130 i socialreformkommissionens 2. betænkning (nr. 664/1972).

Til brug ved udarbejdelsen af lovforslaget har der været indhentet udtalelser over betænkningen fra indenrigsministeriet, socialministeriet, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns magistrat, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, sundhedsstyrelsen, mødrehjælpinstitutionen i København, hovedbestyrelsen for De danske Plejehjemsforeninger, retslægerådet, „Adoption Center“, „Glemte børn“, Foreningen „Terre des Hommes“, overpræsidenten i København, foreningen af amtmænd i Danmark og foreningen af amtsjurister.

3. Den nuværende ordning.

a. Efter den gældende ordning — der hviler på administrative bestemmelser med hjemmel i adoptionsloven — foretages undersøgelse, inden barnet bringes med adoption for øje, ved adoptioner, hvor barnets biologiske forældre er bekendt med adoptanterne (*åbne* adoptioner), af *danske* børn af børne- og ungdomsværnet efter reglerne om udfærdigelse af plejetilladelser. Der kræves ikke plejetilladelse, hvis barnet bor eller skal bo hos den, der har forældremyndigheden (stedbørnsadoptioner), eller hvis barnet ved anbringelsen er fyldt 14 år. Der foretages derfor ikke i disse tilfælde nogen undersøgelse før indgivelse af adoptionsansøgning. Børne- og ungdomsværnenes undersøgelse i de tilfælde, hvor plejetilladelse kræves, skal bl. a. omfatte alle forhold, der er af betydning for bedømmelsen af ansøgernes muligheder for at give barnet god pleje og opdragelse og i øvrigt gunstige vilkår. Undersøgelsen skal foretages af personer med særlige forudsætninger for et sådant arbejde og skal omfatte besøg i hjemmet. Om nødvendigt skal der søges bistand hos embedslægen, børneværnskonsulenten eller andre sagkyndige.

For så vidt angår adoptioner, hvor barnets biologiske forældre ikke får at vide, hvem adoptanterne er (*anonyme* adoptioner), formidles de fleste adoptioner af *danske* børn af mødrehjælpen, der undersøger de biologiske forældres, barnets og ansøgernes medicinske og sociale forhold. Undersøgelserne foretages af socialrådgivere og læger.

Ved adoption af *udenlandske* børn må der sondres mellem børn, der er statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige, og andre udenlandske børn.

Med hensyn til *nordiske* børn findes der ikke nogen formidlende organisation, hvorfor der i praksis altid er tale om åben adoption. Her gælder samme regler som ved åbne adoptioner af danske børn, dvs.

undersøgelse ved børne- og ungdomsværnet, hvis plejetilladelse kræves.

For *ikke-nordiske* børn skal undersøgelsen, hvad enten der er tale om åbne eller anonyme adoptioner, foretages af mødrehjælpen, en plejehjemsforening eller direktoratet for Københavns børne- og ungdomsværn efter ansøgerens valg. Opholdstilladelse til et barn under 18 år kan ikke meddeles, før en af de nævnte undersøgende institutioner har anbefalet, at barnet adopteres af ansøgerne. Undersøgelsen svarer til undersøgelsen ved anonym adoption af danske børn, jfr. ovenfor.

Der henvises i øvrigt til betænkningen afsnit C (s. 17-28).

Et af mødrehjælpen, en plejehjemsforening eller direktoratet for Københavns børne- og ungdomsværn meddelt afslag på at godkende en ansøger som adoptant kan påklages til justitsministeriet.

b. Ved *anonyme* adoptioner tages der i første omgang alene stilling til, om de pågældende ansøgere kan godkendes til at adoptere et barn, uden at et specielt barn er på tale. Først når en abstrakt godkendelse foreligger, foretages blandt de adoptionssøgende udvælgelse af den familie, der skønnes bedst egnet til at blive forældre for det barn, der ønskes bortadopteret (den såkaldte matching).

I de fleste tilfælde af anonym adoption af *danske* børn etableres forbindelsen mellem ansøger og barn af mødrehjælpen. For så vidt angår anonyme adoptioner af *udenlandske* børn sker udvælgelsen på den måde, at der — når mødrehjælpen, en plejehjemsforening eller direktoratet for Københavns børne- og ungdomsværn har godkendt ansøgerne til adoption af et udenlandsk barn, og der foreligger en positiv udtalelse fra det lokale børne- og ungdomsværn — sendes en rapport om ansøgernes forhold til den formidlende organisation, for tiden „Adoption Center“, „Glemte Børn“ eller „Terre des Hommes“. Den formidlende organisation skaffer derefter via sine udenlandske kontakter oplysninger om et barn. Disse oplysninger forelægges derefter den institution, der har undersøgt og godkendt ansøgerne. Hvis institutionen kan anbefale, at netop dette barn anbringes hos ansøgerne, er „matchingen“ dermed sket, og barnet omtales for ansøgerne, der herefter tager stilling til, om de ønsker at modtage barnet.

c. Bortset fra sager om adoption af stedbørn eller af børn over 14 år kræves som nævnt plejetilladelse, forinden barnet kan modtages i ansøgerens hjem. Plejetilladelse kræves således også i tilfælde, hvor ansøgeren efter de foran nævnte regler skal godkendes som adoptant. Et afslag på plejetilladelse kan påklages efter reglerne i loven om den sociale ankestyrelse.

4.

Det samlede antal adoptioner i 1974 var 1.803 (i 1973 1.767), heraf 681 (602) adoptioner af udenlandske børn og 138 (144) tilfælde af anonym adoption af danske børn. Antallet af åbne adoptioner af danske børn var 984 (1.021), der fordelte sig med 773 (830) stedbarnsadoptioner, 49 (—) adoptioner, hvor der bestod slægtskab mellem adoptanterne og barnets biologiske forældre og 69 (—) adoptioner, hvor der mellem adoptanterne og barnets biologiske forældre bestod bekendtskab. I den resterende gruppe på 93 (—) åbne adoptioner var forbindelsen mellem adoptanterne og barnets forældre af løsere karakter end slægt- eller bekendtskab.

I 1974 modtog justitsministeriet 81 klager over afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant.

5. Forslag til en nyordning.

a. Undersøgelsens område.

I betænkningen s. 28 ff. peger udvalget på den væsentlige forskel, der i den nuværende praksis er på de undersøgelser, der foretages i adoptionssager. Det er således tvivlsomt, om det er rimeligt fortsat at behandle f. eks. alle sager om åbne adoptioner af danske og nordiske børn ens, når man tager i betragtning, at denne gruppe spænder fra på den ene side adoptioner inden for den nærmeste familie til på den anden side adoptioner, hvor forbindelsen mellem den, der ønsker at adoptere og indehaveren af forældremyndigheden over barnet er tilvejebragt på en så løs måde, at den ikke frembyder tilstrækkelig sikkerhed for, at anbringelsen er betryggende. Udvalget finder det ligeledes ikke rimeligt, at børn fra de nordiske lande i forhold til andre udenlandske børn indtager en særstilling med hensyn til undersøgelser, inden de anbringes i pleje her i landet. Den forskellige stilling i henseende til adoptionsundersøgelse skyldes, at der efter fremmedlovgivningen ikke kræves opholdstilladelse for nordiske børn, således at det ikke har været muligt at forhindre, at de kommer til Danmark uden forudgående undersøgelse. Spørgsmålet har især betydning for finske børn, hvoraf der adopteres en del i Danmark, jfr. betænkningen s. 27-28 og 30.

For at sikre barnet bedst muligt mod en uhenigtsmæssig anbringelse og for at opnå en ensartet behandling af disse sager, går udvalgets flertal s. 32 i betænkningen ind for, at modtagelsen af barn i pleje i alle tilfælde, hvor anbringelsen sker med adoption for øje, eller i øvrigt under forhold, hvor anbringelsen skønnes at sigte på adoption, skal kræve godkendelse efter en undersøgelse foretaget med henblik på adoption, dog med undtagelse af

stedbarnsadoptioner. Denne godkendelse skal efter udvalgets forslag træde i stedet for en plejetilladelse efter den sociale bistandslovs § 65.

Flertallet af de hørte myndigheder m. v. har imidlertid taget afstand fra en så vidtgående udvikelse af området for adoptionsundersøgelse og -godkendelse, herunder fra forslaget om at lade en godkendelse efter adoptionsloven træde i stedet for en plejetilladelse.

Justitsministeriet er ligesom udvalget af den opfattelse, at der bør tillægges hensynet til at undgå uhensigtsmæssige anbringelser af adoptivbørn betydelig vægt. I lighed med flertallet af de hørte myndigheder m. v. stiller man sig imidlertid tvivlende over for, om dette hensyn gør det nødvendigt at foretage en så væsentlig ændring af den gældende ordning som foreslået af udvalgets flertal. Der foreligger ikke nogen opgørelse over, i hvilket omfang der i dag forekommer uhensigtsmæssige anbringelser. Man har derfor ikke noget sikkert kendskab til behovet for den af flertallet foreslåede ændring. Ved familieadoptioner inden for den nærmeste familie eller i andre tilfælde, der må ligestilles hermed, således hvor der består et særligt tilknytningsforhold, f. eks. gennem nært og længerevarende bekendtskab mellem adoptanterne og barnets biologiske forældre, vil det efter justitsministeriets mening ikke være rimeligt at stille krav om gennemførelse af en omfattende undersøgelses- og godkendelsesprocedure. En sådan undersøgelse vil i disse tilfælde let kunne føles som en unødigt krænkende indtrængen i privatlivets fred fra det offentlige side.

For så vidt angår *udenlandske* børn vil det efter justitsministeriets mening være rigtigst at ophæve den eksisterende forskel mellem adoption af børn fra de øvrige nordiske lande, herunder først og fremmest finske børn, og andre udenlandske børn. I sager om adoption af nordiske børn vil kontakten mellem adoptivforældrene, barnet og dettes biologiske forældre ofte være ringe, så at forholdet reelt svarer til eller nærmer sig anonyme adoptioner.

Det foreslås herefter, at der stilles krav om godkendelse ved alle adoptioner, hvor der ikke foreligger en forudgående snæver forbindelse mellem ansøgeren og barnet eller dets forældre. Efter forslaget fastsætter justitsministeren nærmere retningslinjer for, i hvilke tilfælde godkendelse herefter er unødvendig.

b. Den undersøgende myndighed.

Udvalget har her især overvejet, om kompetencen til at undersøge og godkende vordende adoptanter bør ligge på lokalt, regionalt eller

centralt plan. Om udvalgets overvejelser for og imod en centraliseret ordning henvises til betænkningen s. 39 ff.

Udvalget foreslår, at undersøgelses- og godkendelseskompetencen henlægges til de amtskommunale socialcentre på regionalt plan (i København til magistraten, på Frederiksberg til kommunalbestyrelsen).

Blandt de hørte myndigheder har der været overvejende tilslutning til dette forslag. Indenrigsministeriet har imidlertid peget på, at en ordning, hvorefter der ved lov tillægges den kommunale forvaltning eller kommunale embedsmænd adgang til selvstændigt — dvs. uafhængigt af amtsrådet — at træffe afgørelse, vil være i strid med de grundlæggende principper i den kommunale styrelseslovgivning.

Justitsministeriet har derfor overvejet som en alternativ mulighed at foreslå undersøgelses- og godkendelsesbeføjelsen henlagt til det amtskommunale social- og sundhedsudvalg. Hverken socialministeriet eller de kommunale organisationer har imidlertid kunnet tilslutte sig en sådan løsning. Socialministeriet har fremhævet, at det amtskommunale social- og sundhedsudvalg ikke har kompetence til at træffe afgørelse i sager om enkeltpersoner efter den sociale lovgivning.

På baggrund heraf foreslås det, at der etableres en ordning, hvorefter godkendelse meddeles på regionalt plan af samråd, oprettet ved de amtskommunale socialcentre (Københavns magistrat, det sociale udvalg på Frederiksberg). Herved opnås det, at kompetencen henlægges til et organ, hvis medlemmer er særligt sagkyndige i adoptionsspørgsmål. En tilsvarende ordning er ved lov nr. 254 af 12. juni 1975 gennemført for så vidt angår behandling af ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse og sterilisation.

c. Rekurs, tilsyn og udvælgelse.

Udvalget går i betænkningen s. 46-48 ind for, at der fortsat bør være adgang til at påklage afslag på en ansøgning om at blive godkendt som adoptant. Man finder imidlertid, at den nuværende ordning, hvorefter klage sker til justitsministeriet, der hører sundhedsstyrelsen i lægelige spørgsmål, næppe er hensigtsmæssig. Efter udvalgets opfattelse bør det sikres, at klageinstansen har en bredere sagkundskab til rådighed end de regionale godkendende organer. Klageinstansen bør derfor efter udvalgets opfattelse bestå af jurister, socialrådgivere og psykologer samt speciallæger i pædiatri, voksen- og børnepsykiatri og intern medicin. Da der næppe er

noget eksisterende organ, der opfylder disse krav, foreslår udvalget, at der oprettes et uafhængigt centralt ankenævn.

Udvalget foreslår, at nævnet tillige skal føre tilsyn med de godkendende myndigheder og være kontakttled i særlige adoptionsspørgsmål mellem de offentlige myndigheder og de formidlende organisationer (for tiden „Adoption Center“, „Glemte Børn“ og „Terre des Hommes“).

Endelig foreslår udvalget, at nævnet eller et udvalg under dette skal have tillagt opgaver i forbindelse med udvælgelse af børn bl. a. ved anonyme adoptioner.

Justitsministeriet finder, at antallet af rekursager er for begrænset til alene at begrunde oprettelsen af et særligt nævn. Rekursager ville således fortsat kunne behandles i justitsministeriet med bistand i lægelige spørgsmål fra sundhedsstyrelsen, der efter fornyet overvejelse har erklæret sig villig hertil, såfremt der ikke oprettes et centralt nævn. Man har derfor overvejet, om de øvrige opgaver, som udvalget har tiltænkt det centrale nævn, kunne henlægges til et særligt organ for samtlige amtskommunale socialcentre samt Københavns og Frederiksberg kommuner, oprettet af disse, eller ved et af centrene, der udpeges af de øvrige som koordinerende organ. Disse løsninger har været drøftet med bl. a. de kommunale organisationer, der imidlertid ikke har kunnet gå ind herfor.

Nævnets opgaver vil bestå i behandlingen af klagesager, tilsyn samt udvælgelse af børn i hvert fald ved anonyme adoptioner af danske børn og ved adoptioner af udenlandske børn, hvor udvælgelsen ikke reelt er sket i udlandet. Hvor udvælgelsen reelt er sket i udlandet, kan samrådene formentlig tage stilling til de oplysninger, der foreligger om det foreslåede udenlandske barn, og hvorvidt man kan anbefale, at netop dette barn anbringes hos ansøgerne.

d. Plejetilladelse.

Som foran anført har justitsministeriet ikke kunnet gå ind for udvalgsflertallets forslag om, at godkendelse efter en undersøgelse, der er foretaget med henblik på adoption, skal træde i stedet for en plejetilladelse.

Efter justitsministeriets opfattelse vil en fastholdelse af kravet om plejetilladelse ikke give anledning til væsentlige problemer med hensyn til at sikre den nødvendige koordinering af arbejdet. Der vil således blive fastsat retningslinjer, der sikrer, at en primærkommune, når den modtager ansøgning om plejetilladelse i tilfælde, hvor der kræves godkendelse efter adoptionsloven, fremsender sagen til

socialcentret til undersøgelse. Der vil endvidere blive fastsat regler, der sikrer, at der i sager om ansøgning om plejetilladelse, hvor der af socialcentret er foretaget en forundersøgelse, ikke foretages så dybtgående en behandling af ansøgningen, som primærkommunen ellers i henhold til cirkulæret om dag- og døgnpleje m. v. efter bistandsloven er forpligtet til.

6. De administrative og udgiftsmæssige konsekvenser af lovforslaget.

Hvis 1974-tallene — jfr. ovenfor pkt. 4 — benyttes til illustration af lovforslagets administrative konsekvenser, betyder dette, at samrådsgodkendelse skulle have foreligget i 912 af de i alt 1.803 adoptionssager, og at der til adoptionsnævnet ville være indgivet 81 klager over afslag på adoptionsgodkendelse.

Adoptionsnævnets sekretariatsforretninger vil blive varetaget af justitsministeriet.

Det skønnes, at udgifterne til samrådene og adoptionsnævnet vil beløbe sig til ca. 500.000 kr., idet det forudsættes, at hvervet som medlem af et samråd eller af adoptionsnævnet i vidt omfang kan pålægges de udpegede som tjenstligt arbejde.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til § 4 a.

18-årsgrænsen svarer til den hidtidige grænse ved adoption af udenlandske, ikke-nordiske børn, jfr. bekendtgørelse nr. 433 af 25. september 1972 om adoption.

Til stk. 2.

De nævnte retningslinjer vil blive givet i de administrative bestemmelser.

Til § 25 a.

Her henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5, b.

Til stk. 1.

Socialcentrets (i København magistratens, på Frederiksberg det sociale udvalgs) opgaver på adoptionsområdet bliver herefter at virke som sekretariat for samrådet, jfr. herved § 17, stk. 2, i loven om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender. Undersøgelserne udføres således af social-

centre (magistraten, det sociale udvalg), der herunder efter den enkelte sags omstændigheder indtager socialcentrets lægelige, psykologiske, sociale og juridiske sagkundskab i behandlingen. Når sagen skønnes tilstrækkeligt oplyst, sendes den til samrådet til afgørelse. Samrådet kan sende sagen tilbage til socialcentret med henblik på yderligere undersøgelser, ligesom samrådet kan tilkalde særligt sagkyndige under rådets behandling af sagen.

Til stk. 2-3.

Antallet af samrådsmedlemmer svarer til de samråd, der er nedsat efter loven om svangerskabsafbrydelse. Ved fastsættelsen af uddannelseskravene er der lagt vægt på, at der i samrådet er repræsenteret sagkundskab, der kan vurdere adoptionsansøgerens egnethed på grundlag af de tilvejebragte oplysninger såvel ud fra en social, som en juridisk og en lægelig synsvinkel. Ved beskikkelsen af samrådenes medlemmer vil der blive lagt særlig vægt på kendskab til adoptionsproblematikken.

Til stk. 4.

For at sikre, at tvivl om ansøgerens egnethed i videst muligt omfang kommer barnet til gode, er godkendelse betinget af enstemmighed i samrådet.

Til § 25 b.

Med enkelte ændringer svarer bestemmelsen til adoptionsudvalgets forslag. Der henvises til betænkningen s. 45 ff og til de almindelige bemærkninger ovenfor under pkt. 5, c.

Til stk. 1.

Det foreslås tillige, at adoptionsnævnet får tillagt rådgivende og tilsynsførende kompetence. Det kan således pålægge et samråd at indsende sager til gennemsyn i nævnet. Dette er bl. a. nødvendigt for at sikre, at et samråd ikke udvikler en godkendelsespraksis, der afviger fra den, der følges af andre samråd.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger under 5, c, er det hensigten at benytte adgangen for justitsministeren til at henlægge yderligere opgaver til nævnet til at bestemme, at det tillige skal varetage udvælgelsen af børn ved anonyme adoptioner. Man har ikke fundet det hensigtsmæssigt i selve loven at henlægge denne opgave til nævnet. Dette skyldes, at man ikke har villet afskære sig fra, når amtskommunernes socialcentre er fuldt udbygget med den fornødne sagkundskab og erfaring, at henlægge denne opgave til de foreslåede samråd, jfr. betænkningen s. 59.

Til stk. 2.

Antallet af nævnets medlemmer må fastsættes efter behov. Ved lovens ikrafttræden bør der i overensstemmelse med udvalgets forslag (betænkningen s. 62) beskikkes mindst 6 medlemmer foruden formanden, og 7 stedfortrædere. Betænkningen, s. 47, fremhæver betydningen af, at nævnet har en bred sagkundskab til rådighed og peger her på, at medlemmerne bør være jurister, socialrådgivere og psykologer samt speciallæger i pædiatri, voksen- og børnepsykiatri og intern medicin. I udvalgets lovudkast er det udtrykkeligt foreskrevet, at formanden tillige skal have kendskab til arbejdet med sager om adoption. Da formanden imidlertid udpeges af justitsministeren, der ved beskikkelsen vil lægge vægt på at udpege en person med denne særlige sagkundskab, findes det ikke nødvendigt i selve loven at foreskrive kendskab til arbejdet med adoptionsager som en betingelse for beskikkelse.

Medens der i sager om svangerskabsafbrydelse kræves enighed mellem de medlemmer af ankenævnet, der deltager i behandlingen af en sag, har udvalget fundet det forsvarligt, at der i adoptionsnævnet ved behandlingen af klagesager skal kunne træffes flertalsafgørelser. Justitsministeriet er enig heri, men har dog fundet, at der i stedet for mindst 3 medlemmer altid skal deltage mindst 5 medlemmer i en sags behandling. Dette indebærer, at godkendelse ikke kan meddeles i en klagesag, medmindre mindst 3 af adoptionsnævnets medlemmer stemmer for.

Da der ikke er tillagt formandens stemme særlig vægt, vil en klage i tilfælde af stemmelighed ikke kunne imødekomes.

Udvalgets lovudkast indeholder en bestemmelse om, at formanden bestemmer for den enkelte sag, hvilke medlemmer der skal deltage. Denne bestemmelse er ikke medtaget i lovforslaget, men vil derimod blive indført i nævnets forretningsorden.

Til § 2.

Det foreslås, at loven træder i kraft samtidig med lov om social bistand.

Til § 3.

Til stk. 1.

Da mødrehjælpsinstitutionerne ophører pr. 1. april 1976, må alle ansøgninger om godkendelse som adoptant, der ikke er færdigbehandlet på dette tidspunkt, overføres til samrådene. Tilsvarende gælder for verserende sager i en plejehjemsforening eller i direktoratet for Københavns børne- og ungdoms-

værn. Er et afslag inden lovens ikrafttræden påklaget til justitsministeriet, kan ministeriet færdigbehandle og afgøre sagen.

Til stk. 2.

Bestemmelsen indebærer, at afslag, meddelt før 1. april 1976 af mødrehjælpen, en plejehjemsforening

eller af direktoratet for Københavns børne- og ungdomsværn, kan påklages til adoptionsnævnet.

Til stk. 3.

Bestemmelsen omfatter afslag meddelt såvel før som efter lovens ikrafttræden.